[2025] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 40 : 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 1

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰਜ਼

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ

(2025 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 07)

02 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ* ਅਤੇ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਸਿਰਲੇਖ†

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 – ਧਾਰਾ 138, 142 – ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 190, 200 – ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ - ਸਹੀ:

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 200 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 142 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਕ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਮੈਨੇਜਰ ਰਾਹੀਂ ਫਰਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

---

* ਲੇਖਕ

ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ-ਲੈਟਰ ਹੋਲਡਰ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਫਰਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 142 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ - ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਪੱਤਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-

ਫਰਮ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ - ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (ਪਾਰਸ 13, 16, 24-28, 32-36)

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸਐਮਐਸ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 2022 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 214: [2022] 2 ਐਸਸੀਆਰ 268: **(2022) 7 ਐਸਸੀਸੀ 612;** *ਸ਼ੰਕਰ ਫਾਈਨਾਂਸ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।* 2008 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 763 : [2008] 10 ਐਸਸੀਆਰ 905 : **(2008) 8 ਐਸਸੀਸੀ 536;** *ਪ੍ਰਵੀਨ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਤਾਜੁਦੀਨ* **(2009) 12 ਐਸਸੀਸੀ 706;** *ਏਸੀ ਨਾਰਾਇਣਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* *2015 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 69: [2015] 11 ਐਸਸੀਆਰ 1016:* **(2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 790;** *ਵਿਨੀਤਾ ਐਸ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਸੇਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ,* 2014 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 643: **(2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ 527;** *ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) *ਅਤੇ ਹੋਰ* 2008 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 1308: [2008] 16 ਐਸਸੀਆਰ 83 : (2009) 1 ਐਸਸੀਸੀ 407; *ਐਮ. ਐਮ. ਟੀ. ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਡਚਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* 2001 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 572: **[2001] ਪੂਰਕ। 5 SCR 265 : (2002) 1 SCC 234**; *ਜਾਨਕੀ ਵਾਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਇੰਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ* 2004 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 695: [2004] ਪੰਨਾ 6 ਐਸਸੀਆਰ 681 : **(2005) 2 ਐਸਸੀਸੀ 217 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.**

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881; ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973, ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ; ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ; ਆਦੇਸ਼ ਤਲਬ ਕਰਨਾ; ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ; ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ; ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ; ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ; ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਧਾਰਕ; ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ; ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ; ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2025 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7 2022 ਦੇ ਏ 482 ਨੰਬਰ 29906 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.04.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਨਵੀਨ ਪਾਹਵਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਾਕ ਰੋਹਿਨੀ ਵਾਘ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਨੁਜ ਤਿਵਾੜੀ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਭਰਤ ਠਾਕੋਰਲਾਲ ਮਨੂਬਰਵਾਲਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ। ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਾ. ਵਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਵੇਤਾ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੂਰਵਾ ਮਹਿੰਦੀਅਨ, ਕੁਮਾਰ ਅਭਿਨੰਦਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ 2022 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 29906 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ

ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 2021 ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 701 ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਖੁਰਜਾ, ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ 1 ਦੁਆਰਾ 22 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 [2] ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਪੀਬੀਯੂ160012972021.

3. 1 2 ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

3.1. ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਕ੍ਰੋਕਰੀ, ਇਨਸੂਲੇਟਰ, ਪੋਲੀਮਰ ਇਨਸੂਲੇਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਫਿਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

3.2. 18 ਜੂਨ 2021 ਤੋਂ 2 ਜੁਲਾਈ 2021 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇਸ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਮਾਲਕਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ 1,70,46,314/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੋਲੀਮਰ ਇਨਸੂਲੇਟਰ ਸਕ੍ਰੈਪ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਈ ਬਿੱਲ / ਚਲਾਨ ਉਠਾਏ।

3.3. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 12 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ 1,70,46,314/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 086295 ਚੈੱਕ ਮਿਤੀ 10 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਬ੍ਰਾਂਚ ਖੁਰਜਾ ਵਿਖੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਏ/ਸੀ ਨੰਬਰ 3640670725 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3.4. ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਦ ਕਰਨ ਲਈ 12 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਐਚਡੀਐਫਸੀ ਬੈਂਕ, ਬ੍ਰਾਂਚ ਖੁਰਜਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 07382560000285 ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 13 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ, ਚੈੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਪਸੀ ਮੈਮੋ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ 'ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਵੱਧ' ਹੈ।

3.5. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੀ ਮਾਲਕ/ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੰਨਾ ਵੱਲੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਮਾਲਕ, ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਰਾਹੀਂ 15 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ

1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 'ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਨਆਈ ਐਕਟ'

ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 1,70,46,314/- ਰੁਪਏ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.6. ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, 16 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਧਮਾਕੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅੰਗਦ ਨੇ 7 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 467, 468 ਅਤੇ 471 ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਖੰਨਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਬ੍ਰਾਂਚ ਖੁਰਜਾ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸਆਈ ਨੰਬਰ 86281 ਤੋਂ 86380 ਤੱਕ ਦੇ ਚੈੱਕਾਂ ਵਾਲੀ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਪਹਿਲਾ, ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 086291 ਮਿਤੀ 10 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਾਮਿਕਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 1,62,28,445/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 086295 ਮਿਤੀ 10 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 31 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੰਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਕੇਅਰਟੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 8 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ 2021 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 701 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਕਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ।

3.9. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 22 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 19733 ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ

3 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.'

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ।

3.10. 22 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਫਰਮ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਮਾਲਕ/ਮਾਲਕ ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.11. ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

3.12. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

3.13. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ।

4. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਨਵੀਨ ਪਾਹਵਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5. ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

6. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨਵੀਨ ਪਾਹਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਟੀਆਰਐਲ ਕਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸਐਮਐਸ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ* [4] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

7. ਸ੍ਰੀ ਨਵੀਨ ਪਾਹਵਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਸ੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਕਸਦ

---

4 2022 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 214: [2022] 2 ਐਸਸੀਆਰ 268: (2022) 7 ਐਸਸੀਸੀ 612

ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

8. ਸ੍ਰੀ ਨਵੀਨ ਪਾਹਵਾ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰ ਫਾਈਨਾਂਸ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਫਾਈਨਾਂਸ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.* [5] *ਪ੍ਰਵੀਨ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਮਦ। ਤਾਜ਼ਦੀਨ*, [6] *ਏ. ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* [7] ਅਤੇ ਵਿਨੀਤਾ ਐਸ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਸੇਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ.8 ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ,

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

11. ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

12. ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਚੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(1) **ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ,** 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

---

5 2008 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 763: [2008] 10 SCR 905: (2008) 8 SCC 536
6 (2009) 12 ਐਸਸੀਸੀ 706
7 2015 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 69: [2015] 11 ਐਸਸੀਆਰ 1016: (2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 790
8 2014 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 643: (2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ 527

(ਏ) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ;

……."

13. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

14. ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

15. ਇਹ ਅਦਾਲਤ *ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ* [9] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਕੋਲ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ / ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਕੌਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"14. "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ (ਜਾਂ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੯ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

_____

9 2008 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 1308 : [2008] 16 ਐਸਸੀਆਰ 83 : (2009) 1 ਐਸਸੀਸੀ 407

ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਇਹ ਲੋੜਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ। **ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।**

…..

19. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, **ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਡੀ ਜੁਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਕਰਮਚਾਰੀ) ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।** ਅਤੇ ਜੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 (ਏ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ

ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਹੇਗੀ, ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

17. ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੌਣ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। *ਏ. ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ *ਐਮ. ਐਮ. ਟੀ. ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਡਚਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ*[10] ਅਤੇ *ਜਾਨਕੀ ਵਾਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਇੰਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ*[11] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਚੈੱਕ (ਆਂ) ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

> **"21.** ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ:
>
> **21.1.** ਕੀ ਕੋਈ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?/ ਕੀ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖੁਦ ਚੈੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

---

10 2001 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 572: [2001] ਪੂਰਕ। 5 SCR 265 : (2002) 1 SCC 234

11 2004 INSC 695: [2004] ਪੂਰਕ। 6 SCR 681: (2005) 2 SCC 217

> **21.2**. ਕੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
>
> **21.3**. ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ?
>
> **21.4.** ਜੇ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਪਾਵਰ-ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
>
> **21.5.** ਕੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
>
> ....
>
> **28.** ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉਸਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ। **ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਾਲਕੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਮਾਲਕ, ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਚਿੰਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇਸਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਚਿੰਤਾ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।**

29. ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138, 142 ਅਤੇ 145 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹਲਫਨਾਮਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

....

33. ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. (ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਡਚਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (2002) 1 SCC 234: 2002 SCC (cri) 121] ਅਤੇ ਜਾਨਕੀ ਵਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ [ਜਾਨਕੀ ਵਾਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਇੰਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ (2005) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

33.1. ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਰਾਹੀਂ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

33.2. ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ/ਧਾਰਕ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

33.3. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

33.4. ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

33.5. ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜੋ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ. ਫਿਰ ਵੀ, ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. 34. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 (1) (ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਲੋੜ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138, 142 ਅਤੇ 145 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੈ,

ਜੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

19. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕਰਨ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਉਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

20. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, *ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ) ਰਾਹੀਂ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ 142 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਐਸਡੀਜੇਐਮ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਫਰਮ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਆਦੇਸ਼ ਤਲਬ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"**21.** ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। **ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਟ੍ਰੈਟਜੈਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ**

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੇਗੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ" ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਨੀਤਾ ਐਸ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਸੇਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (ਵਿਨੀਤਾ ਐਸ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਐਸੇਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, (2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ 527: (2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 558 : (2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 726], ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ) ਬੈਂਚ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

22. ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਫਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ,

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ

ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ [ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 790 : (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 343] ਦੇ ਕੇਸ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ "ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ" ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਭਾਵ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰੇਗੀ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ।

23. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾਟ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਡੌਲੀ ਜਾਰਜ (ਸਮਰਾਟ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਡੌਲੀ ਜਾਰਜ (2002) 9 ਐਸਸੀਸੀ 455 : 2003 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1224] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 456, ਪੈਰਾ 3)

> "3. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ

ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 31-1-2000 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, **ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਚੈੱਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਬਿਆਨ (ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਕੰਪਨੀ) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। "ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 790 : (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 343] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।** ਜਦੋਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ

ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਰਾਟ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਡੌਲੀ ਜਾਰਜ (2002) 9 ਐਸਸੀਸੀ 455: 2003 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1224) ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

26. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ 5-11-2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ' ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਚੈੱਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ. ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਪਾਵਰ-ਆਫ-ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵੇ" ਤੋਂ ਅੰਤਰ ਕੱਢਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

22. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ

23. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

24. ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, *ਏ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣਨ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

25. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟੀਆਰਐਲ ਕਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ, ਪਰ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਸੀ।

26. ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ-18) ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ 2021 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 701 ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ (ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ-ਲੈਟਰ ਹੋਲਡਰ) ਰਾਹੀਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੈੱਕ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

27. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਅਧਿਐਨ ਅਥਾਰਟੀ ਪੱਤਰ (ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ-9), ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ (ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ -10) ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 (ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ - 11) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ, ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

28. ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਹਨ।

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ 31 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਪੱਤਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> "ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੰਨਾ, ਉਮਰ 72 ਸਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦ ਖੰਨਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰੀਆਂ, ਜੀਟੀ ਰੋਡ, ਖੁਰਜਾ 203131 (ਯੂਪੀ) ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਨਾਰਾਇਣ, ਉਮਰ 42 ਸਾਲ, H.No 934, ਚੰਦਰਲੋਕ ਕਲੋਨੀ, ਗਲੀ ਨੰਬਰ 4, ਖੁਰਜਾ ਪੀਐਸ, ਖੁਰਜਾ ਨਗਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ, ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ-ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ

> (ਨੰਬਰ 086295/10.07.2021-) ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਖੁਰਜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਖੁਰਜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰੱਥ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ। ਖੁਰਜਾ। ਨੀਰਜ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

30. ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> **02.** ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਫਰਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰੀਆਂ, ਜੀਟੀ ਰੋਡ, ਖੁਰਜਾ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ/ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਫਰਮ ਦਾ ਅਥਾਰਟੀ ਲੈਟਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ।

31. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

> **02.** ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਫਰਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰੇਸ਼ ਪੋਟਰੀਆਂ, ਜੀਟੀ ਰੋਡ, ਖੁਰਜਾ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਫਰਮ ਦਾ ਅਥਾਰਟੀ ਲੈਟਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ।

32. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

33. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, *ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਜੈਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ।

34. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

35. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰਕ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ

36. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

i. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ;

ii. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ 2022 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 29906 ਵਿੱਚ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ

iii. 2021 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 701 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਖੁਰਜਾ, ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

37. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

†ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।,

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016